"ישיבישע בלאט"

"שאלות" ו"מראי מקומות" על ה"דף – היומי"

ברכות מב.

רב הונא אכל תליסר וכו' ולא בריך, והאם לא בירך כלום? עי' תר"י בשם הרי"ף, ועי' שלטי גיבורים אות א', ובתוס' לעיל מא: כתבו דודאי ברכה מעין ג' בירך עליהם. (ועי' שיטת הבה"ג שהובא ברש"י, ועי' פנ"י מנין מקורו).

אלא כל שאחרים קובעים עליו סעודה צריך לברך, והאם הולכים אחר אחרים גם לקולא? עי' רא"ש סימן ל', ובבאור הלכה קסח' ו'.

ומהו שיעור 'קביעות סעודה'? עי' כפות תמרים יומא עט: שהוא ג' או ד' ביצים, ועי' מ"ב קסח' סקכ"ד.

גדר פת הבאה בכיסנין, לענין ברכה, חלה, ועוד: עי' ב"י קסח', אבן העוזר שם ס"ז, הגהות רעק"א שם, ומנחת ברוך סי' ה' ענף י', ועי' רשב"א ורא"ה לח: שמה שמרבה באכילתה בזה מחשיבה לפת, עי"ש פרמ"ג.

ואם התכוון לאכול מעט ובירך מזונות ואח"כ נמלך לאכול הרבה? עי' רשב"א ריטב"א ורא"ש, ומג"א קסח' יד', ועי"ש הגהות רעק"א.

פת הבאה בכיסנין, מהי? עי' ראשונים כאן, רמב"ם ברכות ג' ט', ערוך, וב"י וב"ח סי' קסח', ועי' שו"ע שם סעי' ז' מה להלכה, עי' באור הגר"א ומ"ב שם, ועי"ש סעי' יג'-יז' עוד כמה הי"ת של פת הבאה בכיסנין.

לחמניות מערבין בהן ומברכין עליהן המוציא, ומהם? עי' רש"י ותוס' תר"י ורשב"א, עי' ב"ח סי' קסח' ומ"ב ס"ק לו-לז'.

גמר אסור מלאכול וכו', ומה דינו? עי' רש"י ותוס', וכשיטת רש"י כתבו הרא"ה והריטב"א, ולגבי הב לן וניבריך, עי' פסחים קג: ושם ברש"י ורשב"ם, תוס' כאן וראב"ד ברשב"א, ועי' תוס' חולין פו: ובשא"ש חולין פ"ו ה' ביאר למה יהיה חילוק בין זה לסילק וגמר, וע"ע ב"י ודרכי משה קעט',

תוד"ה אתכא (השני), מה שסיימו והיינו דבי ריש גלותא': עי' ב"י קעט', ועי' טז' ומשב"ז שם סק"ד,

תיכף לנטילה ברכה,ומה שקשה מכאן על פסחים קג: דכבר באמר הב לן וניבריך נאסר? עי' תוד"ה תכף, רא"ה ריטב"א ורבינו יונה, רא"ש סי' לא', ועי' ב"י וב"ח קעט', ועי"ש דרישה מג"א וביאור הגר"א, ועי' באה"ל

תכף לנט"י ברכה, וזה במים אחרונים, ולגבי מים ראשונים: עי' טור קסו' מרבינו יואל ועי"ש ב"ח וט"ז ובאור הגר"א, ולגבי הפסק בדיבור אחר מים אחרונים? עי' כס"מ ברכות ו' כ', וב"י קעט', ופרמ"ג שם א"א סק"א ומ"ב סק"ב,

מהו שיעור של תיכף? עי' תוס' סוטה לט., מג"א קסו' סק"ג, ועי' פנ"י.

פרפרת שלפני המזון, מהי? עי' רש"י ד"ה ברך, ועי' פנ"י וצל"ח.

84 ביצד מברכין פרק ששי ברכות

ואע"פ שלא מזכירין שם המגמר אלא לאחר שסעדה • ובכל ברכה ברכת המזון ויש שסמך כאן יין למגמרא: **ורב** עבד לאמר ליה פוטר וכל מקומי אמר פוטר ולא מקומי דרב וכו' • וגרלה הלכה כמקומי דרב דרב עבד קלי סתיה

גמ' נסיב יין בתוך המזון כו' • בגמ' מפרש טעמא (ד' מג:): **ומיהו לומר על המגמר** - לומר מברך על המגמר שהיא רגילים להביא לפניהם אחר אכילה מבקש רוחלין מל אחם במהמה לריח טוב ומברכים פליו מורת אלי בשמים: **לאחר פטורה** - לאחר בהמ"ז אלו מגרכי סעודה אלפי: אסי מי מברך על היין שהחמיל בברכת אחרונות נומגן: **גבי נא סנו** - דיין מלפני המזון פוטר אם אלאחר המזון: **אלא בשבחות** - דדעתו ליסב לאחר המזון ונמחות ומי מברך ברכת תדעמת דאסי מברך: **על כל כוס וכוס** - דהוה כמאלך ומתחיל בשמים בכל חד וחד: **ייפר** - יפה עביה: **וכן אמר ריב"ל** - לעמות: **נא מבר לם מר כוי** - דבי"ש לאו ממלך הוה: **מאלך אלא** - אינו רגיל בקבוע סעודה על היין: **נא לסם יין בתוך המזון** - וקודם המזון לא בא לסם: **אם מימלי לומר** - לסבירא לאיה ממאמרנו דקתני דיין מלפני המזון פוטר אם אלאחר המזון אינם לאיה לסם זה לסמות חם לסמות אבל שבתוך המזון לפרוס תבילה שבמעיו הוא בא ולא סין רגילין לסמות בתוך הסעודה אלא מעט לברות: **לאחר המזון אחד מברך לבולן** - קס"ד הס"ק דכשיבולו יין אני אחר המזון אחד מברך לבולן והא הנא ליס דבל אחד ואחד יברך על שבתוך המזון לעצמו וקא מלריך בו ברכה על אלאחר המזון: **אפר אם הפרפרת** . אמ"ש אמרו לורך סעודה אמלי הכהם אלא אמנמר אבילה: **וכל שכן מעמא קדרים** - שהוא לאמל לזון מאם: **כדוך אלן** - במקום אלו דקבנו לסם מחאלה מקום בדבור ועלה והומה הוי קבועות אבל יאבו מאליהן במקום אחד יחד אינם קבועות: **אלו אלמידיו אחריו** - דקבריהו בעיר אחרת: **נהר דנק** - כך שמו (ה): **רישא דוקא** - דקאמי הוי יושבים בלא הומנה מקום הוא דלא הוי קבועות אבל אם מזמינתו לך הוי קבועות ואחד מברך לבולן: אחרי

בא להם יין בתוך המזון כל אחד ואחד מברך לעצמו אחר המזון אחד מברך לבילם "והוא אומר על המגמר ואע"פ שאין מביאין את המגמר אלא לאחר סעודה: נבי אמר רבה בר בר רנה א"ר יוחנן לא שנו אלא בשבתות וימים טובים הואיל והרם קובע סעודתו על היין אבל בשאר ימות השנה מברך על כל כוס וכוס אחמר נמי אמר רבה בר מרי א"ר יהושע בן לוי לא שנו אלא בשבתות וימים טובים ובשעה שאדם יוצא מבית המדרש ובשעת הקות רם הואיל והרם קובע סעודתו על היין אבל בשאר ימות השנה מברך על כל כוס וכוס רבה בר מרי איקלע לבי רבא בחול חזייה דבריך לפני המזון והדר בריך לאחר המזון א"ל "ישר וכן אמר ריב"ל רב יצחק בר יוסף איקלע לבי אביי ב"מ חזייה דבריך אבל כסא וכסא א"ל לא סבר לה מר להא דריב"ל א"ל נמלך אנא אובעיא לחו בא להם יין בתוך המזון מהו שיפטור את היין שלאחר המזון אם תימצי לומר ברך על היין שלפני המזון פוטר את היין שלאחר המזון משום דזה לשרות וזה לשרות אבל הבא דזה לשרות וזה לשרות לא או דילמא לא שנא רב אמר פוטר ורב בתנא אמר ראינו פוטר רב נחמן אמר פוטר ורב ששת אמר אינו פוטר רב הונא ורב יהודה וכל תלמידי דרב אמרי אינו פוטר איתיבית רבא לרב נחמן בא להם יין בתוך המזון כל אחד ואחד מברך לעצמו לאחר המזון אחד מברך לכולם א"ל הכי קאמר אם לא בא להם יין בתוך המזון אלא לאחר המזון אחד מברך לכולם: ברך "על הפת פטר את הפרפרת על הפרפרת לא פטר את הפת ב"ש אומרים אף לא מעשה קדרה: אובעיא להו ב"ש ארישא פליגי או דילמא אסיפא פליגי דקאמר הנא קמא ברך על הפת פטר את הפרפרת וכ"ש מעשה קדרה וארחי ב"ש למימר לא מובעיא פרפרת דלא פטרה להו פת אלא אפילו מעשה קדרה נמי לא פטרה או דילמא אסיפא פליגי דקתני ברך על הפרפרת לא פטר את הפת 'פת הוא דלא פטר אבל מעשה קדרה פטר ואתו ב"ש למימר ואפי' מעשה קדרה נמי לא פטר תיקי: יהיו יושבין כל אחד ואחד כו': והסבו ארן לא הסבו לא ורמינהו "ועשרה שהיו הולכים בדרך אע"פ שכולם אוכלים מכבר אחד כל אחד ואחד מברך לעצמו ישבו לאכול אע"פ שכל אחד ואחד אוכל מכברו אחד מברך לכולם קתני ישבו אע"פ שלא הסבו אמר רב נחמן בר יצחק "כגון דאמרי ניזיל וניכול לחמא בדוך פלן כי נח נפשיה דרב אולו תלמודיו בתריה כי הדרי אמרי ניזיל וניכול לחמא אנחר דנק בתר דרבי יהבי וקא מובעיא להו הסבו דוקא תנן אבל ישבו לא או דילמא כיון דאמרי ניזיל וניכול ריפתא בדוכתא פלניתא כי הסבו דמי לא הוה בידיהו קם רב אדא בר אהבה אהדר

ועשרה בני חבורה מהלכין בדרך כו' ניזיל וניכול לחמא • והבאתם ומתו' סא דברים בעמתא' דמיירי בין בברכת המזון כדמסמע הכא מתוך הברייתא דעשרה בני חבורה וכו' ואח"ב אמרו לעיני עד ברכת המזון והילך ברכו על הפת מתחלה וי"ל שמא מיירי דישבו לאכול זה אחר זה ובכל אחד לעצמו המגיעה: כל

ברכות מב:

והוא אומר על המוגמר, על איזה מוגמר קאי שבתוך המזון או שלאחריו? עי' רש"י ורבינו יונה, תוס' אנשי שם במשנה, רמב"ם וראב"ד ברכות ז' יג' ומרכבת המשנה שם, רשב"א, בעל המאור והשגות הראב"ד

א"ל לא סבר מר להא דריב"ל וכו', ומה שלא הקשה לו מהמשנה? עי' חי' הגר"א, וצל"ח.

תוד"ה רב, לגבי יין הבדלה האם פוטר יין שבתוך המזון? עי' תוס' כאן ובפסחים ק:, עי"ש רא"ש סי' י', סי' קעד' במחצה"ש ומג"א סק"ו, ובפרמ"ג שם, א"ר סק"ז, ועי' פרישה סק"א.

באו"ד, לגבי ברכה אחרונה על יין שלפני המזון: ע"ע רמב"ן במלחמות פסחים קט., תוס' שם קי: במהרש"ל, ועי' באור הגר"א קעד' סקי"ג, ומג"א ומחצה"ש סקי"ד.

או דילמא אסיפא וכו' ומסקנת הגמרא דתיקו, ומה נ"מ להלכה בספק זה? עי' רשב"א דפרפרת תפטור מעשה קדרה אע"פ שהוא יותר חשוב ממנה, ועי' רמב"ם ברכות ד' ו' שפסק דלא פטר, עי' רמ"ך וכס"מ, ברכת רא"ש וצל"ח.

הסבו אין, לא הסיבו לא, ומה החילוק בין ישבו להסיבו? עי' רש"י ותוס' בע"א, ובראב"ש סי' לג', והאם בדיעבד יוצאים גם כשלא הסבו? עי' ב"י קסד' בשם הרוקח, מג"א שם סקכ"ח, ועי' מ"ב ריג' סק"ח, ושו"ע הרב שם.

כגון דאמרי וכו', ועי' ר"י דה"ה ברוכבים על החמור אם עמדו במקום אחד, וגדר הדברים: עי' באור הגר"א קסד' ס"ק מ-מד', ולפי זה יש לדון בכמה אופנים: כגון עומדים, יושבים בעגלה וכדח', עי"ש בנו"כ לשו"ע.

לענין ברכת המזון, הנה מעשה דתלמידי דרב נראה דבעי הסבה, וע"ע רמב"ן מה: רשב"א נ:, מג"א קצג' סק"ח, וע"ע תוס' בחולין קו.

לע"נ הג"ר חיים בן-ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשעח'
לתגובות הערות והארות ולקבלת הדף בדוא"ל מידי יום ניתן לפנות ל-
7652935@gmail.com או בין הסדרים למספר - 0527652935